

Η Διεξαγωγή και Συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας.

Η συγγραφή εργασιών αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής πορείας φοιτητών.

Η επιστημονική εργασία είναι το προϊόν της αυτόνομης και με κριτική σκέψη μελέτης ενός προεπιλεγμένου μέρους της πραγματικότητας (φυσικής, κοινωνικής, κ.λπ.).

Συνήθεις μορφές:

Συνθετική (ανασκόπησης), όπου

Συγκεντρώνουμε το βασικό δημοσιευμένο υλικό πάνω στο θέμα

Αναλύουμε κριτικά τις διαφορετικές θέσεις ή ευρήματα

Συνθέτουμε τα διαθέσιμα στοιχεία με τρόπο που προάγει τη γνώση στο θέμα

Ερευνητική (ποσοτική, ποιοτική ή μικτή), όπου απαιτούνται:

Πρωτοτυπία: ερευνά κάτι που δεν έχει μελετηθεί ακόμη, η το μελετά από νέα οπτική,

Αναγνωρισιμότητα: του θέματος και από άλλους,

Χρησιμότητα: ποιοι και πως μπορούν να ωφεληθούν από τη νέα γνώση, και

Διάθεση ελέγχου: επιτρέπει τον έλεγχο και αξιολόγηση της διαδικασίας της και των ευρημάτων της

Περιγραφής/ανάλυσης εμπειριών, όπου

Παρουσιάζουμε διεξοδικά και συστηματικά εμπειρία/ες μας σχετικά με συγκεκριμένη δράση, π.χ., πρακτική άσκηση

Πάνω σε προεπιλεγμένους άξονες, και

Καταλήγουμε στην εξαγωγή συμπερασμάτων/προτάσεων,

Για την συνέχιση ή τροποποίηση της δράσης μας.

Οφέλη:

Οριοθέτησης θεματολογίας

Αναζήτησης, συγκέντρωσης, οργάνωσης απαιτούμενου υλικού

Ανάλυσης συγκεντρωμένου υλικού

Κριτικής αξιολόγησης υλικού

Οργάνωσης και διατύπωσης της δικής μας σκέψης στο υλικό και στο θέμα

Γραπτής επικοινωνίας των παραπάνω νοητικών μας διεργασιών

Πρώθηση της γνώσης και της επιστημονικής διαδικασίας

Επιλογή θέματος:

Τεράστια ποικιλία επιδράσεων στην επιλογή θέματος ενδιαφέροντος
(προσωπικοί, εκπαιδευτικοί, πρακτικοί, κ.λπ.).

Παράμετροι θετικής επίδρασης:

Ενδιαφέρον για το θέμα:

παρέχει περισσότερες αντοχές στις αναπόφευκτες δυσκολίες,
προσφέρει περισσότερη ικανοποίηση στη διαδικασία,
συχνότερα ολοκληρώνεται

Διαθέσιμες πηγές

Ικανότητα επεξεργασίας του σχετικού υλικού

Σαφής και πλήρης κατανόηση του πλαισίου διεξαγωγής της έρευνας
(προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιηθούν, κανόνες που πρέπει να τηρηθούν,
κ.λπ.)

Πρακτικοί λόγοι (χρονικά όρια, απαιτούμενα έξοδα, κ.α.)

Έλεγχος επιλογής θέματος:

Αναφορικά με το αντικείμενο:

Πόσο ευρύ/στενό είναι

Ποιό είναι το ευρύτερο αντικείμενο μελέτης και η θέση του θέματος σ' αυτό

Κοινωνική αξία του θέματος

Δυσκολίες μελέτης του

Αναφορικά με τον ερευνητή/συγγραφέα:

Γενικές ικανότητες και σχετική κατάρτιση

Προσωπικό ενδιαφέρον

Κοινωνική θέση

Διαθέσιμη υποδομή

Στάδια στη συγγραφή της εργασίας.

Η διεξαγωγή και συγγραφή (διαδρομή) έχουν χρονική διάρκεια και περνάνε από διαφορετικά στάδια με διαφορετικές απαιτήσεις ανά στάδιο.

Διακρίνουμε τα εξής στάδια:

Εμφάνιση της ιδέας:

Δύσκολο να προσδιοριστεί ακριβώς το πώς και πότε μιας ιδέας.

Συνήθως συνδέεται με ερεθίσματα, πχ., αναγνώσματα, προτάσεις, κ.λπ.

Χρήσιμο, αν γνωρίζουμε πως πρόκειται να εκπονήσουμε στο μέλλον μια εργασία να τηρούμε *Σημειωματάριο Ιδεών*

Αναζήτηση πρώτων πληροφοριών:

Σημείο εκκίνησης το σημείο πρώτης συνάντησης με το θέμα (ένα άρθρο, βιβλίο, ομιλία, κλπ., και εντοπισμός των πρώτων πηγών). Προσδιορισμός βασικών εννοιών (λέξεις-κλειδιά) και αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων

Αρχική διατύπωση του θέματος (150-200 λέξεις) που περιλαμβάνει: το υπό διερεύνηση θέμα (τίτλος/μεταβλητές μελέτης), το ευρύτερο αντικείμενο μελέτης στο οποίο περιέχεται το θέμα, την προτεινόμενη μεθοδολογία (τι, πως, και με ποια εργαλεία),

Έλεγχος επιλογής θέματος

Οριστική επιλογή και περαιτέρω αναζήτηση υλικού

Διαμόρφωση διαγραμμάτων:

Δομής της εργασίας:

Αρχικό/ενδεικτικό: Πρώτη οργανωτική δόμηση των σχετικών εννοιών και διαδικασιών

Λεπτομερές: Το αρχικό εμπλουτισμένο με υλικό από την συνεχιζόμενη αναζήτηση υλικού και αναπροσαρμοσμένο βάσει του νέου υλικού, και

Αναλυτικό ή διάγραμμα συγγραφής το οποίο προκύπτει όσο προχωρούμε με βάση το έργο στα προηγούμενα

Χρονοδιαγράμματος δράσης: Μέχρι τότε πρέπει να έχει γίνει τι.

Υλοποίηση κατά τα διαγράμματα και συνεχής επαναπροσδιορισμός τους:

Μετατροπή τις εννοιών (μεταβλητές) σε λειτουργική μορφή.

Επιλογή και επαρκής περιγραφή εργαλείων μέτρησης των μεταβλητών.

Τεχνικά χαρακτηριστικά μετρήσεων (αξιοπιστία, εγκυρότητα).

Προσδιορισμός πληθυσμού και ορισμός δείγματος μελέτης.

Προετοιμασία για τη συλλογή δεδομένων

Πραγματοποίηση συλλογής δεδομένων

Επεξεργασία δεδομένων

Ανάλυση δεδομένων (σε σχέση με προηγούμενα, με υποθέσεις μελέτης, με εφαρμογές/προεκτάσεις)

Συγγραφή της πρώτης εκδοχής της τελικής μορφής της εργασίας

Συγγραφή και προσθήκη των υπολοίπων απαραίτητων μερών της εργασίας
(Πίνακας Περιεχομένων, Βιβλιογραφία, κ.α.)

Πολλαπλή συγγραφή ανάλογα με τις προτάσεις του/των επιβλεπόντων
(καθηγητών, συνεργατών, προϊσταμένων)

Παρουσίαση (δημοσίευση ή/και προφορική παρουσίαση στα κατάλληλα φόρα).

Πτυχιακή-Διπλωματική Εργασία:

Εργασία που συνδέεται με την ολοκλήρωση ενός κύκλου πτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών και τη απόκτηση ενός πτυχίου ή μεταπτυχιακού διπλώματος ειδικεύσεως (Master), αντίστοιχα.

Στόχος: να παρουσιάσει με σαφήνεια ένα επιστημονικό θέμα και να δώσει λογικά θεμελιωμένες απαντήσεις σε αντίστοιχα επιστημονικά προβλήματα.

Ελέγχονται η γνώση της μεθόδου του επιστημονικώς εργάζεσθε και η δυνατότητα του νέου επιστήμονα αφ' ενός να ορίζει και να προσεγγίζει προβλήματα και αφ' ετέρου να επιχειρεί να τα επιλύσει με αυτενέργεια.

Συνήθως παρουσιάζει με βάση τη βιβλιογραφία την κατάσταση της έρευνας σχετικά με ένα θέμα. Ζητείται από τον συντάκτη της να δείξει αν μπορεί να εργασθεί επιστημονικά και να αξιοποιήσει τις έρευνες άλλων.

Διδακτορική διατριβή (Θέση –Thesis - Dissertation):

Το κορυφαίο είδος ακαδημαϊκής επιστημονικής εργασίας. Αποτελεί μία αυτόνομη γραπτή επιστημονική πραγματεία περί ενός στενά και αυστηρά καθορισμένου ειδικού θέματος το οποίο και εξετάζει στη μέγιστη δυνατή πληρότητα.

Το κύριο χαρακτηριστικό της είναι η *πρωτοτυπία*, η προσφορά στην επιστήμη νέων στοιχείων και πορισμάτων, που δεν είχε ακόμη εντοπίσει και διαπιστώσει ή επιστημονική έρευνα.

Οι αξιώσεις επεκτείνονται και στην εξωτερική μορφή ή δομή, δηλαδή στη διαίρεση της εργασίας, στην ομοιομορφία της γλώσσας, στην ορθότητα της σύνταξης, στην τεχνική των παραπομπών κ.λπ.

Έχει καίρια σπουδαιότητα η επιλογή του θέματος και η διαρκής παρακολούθηση της ειδικής επιστημονικής βιβλιογραφίας.

Εγχειρίδιο

Σύγγραμμα στο οποίο συγκεντρώνει ο συγγραφέας συνοπτικά τις θεμελιώδεις γνώσεις κάποιας επιστήμης ή τέχνης.

Δεν υπάρχει απαίτηση πρωτοτυπίας.

Σκοπός: να μεταδώσει τις βασικές γνώσεις ενός επιστημονικού κλάδου.

Κύρια χαρακτηριστικά: ευσύνοπτο, συστηματοποίηση του υλικού, σαφήνεια, σε μορφή και σχήμα που διευκολύνουν την άνετη χρησιμοποίηση του (*εν ταις χερσί* → *εγχειρίδιο*).

Στον πανεπιστημιακό χώρο έχει επιβληθεί ως το κατ' εξοχήν είδος διδακτικού συγγράμματος.